

Kus on EL, seal on ka võimalus.

Koonderakonna EL-i valimiste programm 2024

Kui maailmapoliitikas on tormised ajad, ei ole väikesel riigil hea üksi olla. Suurema kogukonna osana on Soomel paremad võimalused oma julgeolekut ja majandust tugevdada. Soome teab, mis tunne on elada koos naabriga, kes arvab, et piirid on loodud ületamiseks. Ja naaber jääb naabriks, tee mis tahad.

Need valimised otsustavad Euroopa suuna. Koonderakonna eesmärk on ühtne, vankumatu ja otsustusvõimeline liit. Liidu sisesed lahkarvamused teenivad ainult neid, kes tegelikult ei taha Euroopale parimat.

Mitte kõik parlamendi ettepanekud ei ole Soome seisukohast hästi läbi mõeldud. Seepärast on hea kuuluda Euroopa Rahvaparteisse, parlamendi suurimasse fraktsiooni, mis suudab otsuseid mõjutada.

Peaaegu 30 aastat Euroopa Liidu liikmena on õpetanud, kuidas Brüsselis asju ajada: positiivse suhtumise, konstruktiivse tegevuse ja Soome huve kindlalt silmas pidades.

Koonderakonna nägemuses on EL-i liikmesus ratsionaalne valik: liikmesus on *julgeoleku, majanduse ja väärtuste* valik.

1. Turvalisuse valik

Euroopa julgeolek tuleb tõsta täiesti uuele tasemele

Soome kuulumine nii NATO-sse kui ka EL-i tugevdab Soome julgeolekut. Soome üldvalmisoleku mõtteviisi tuleb edasi arendada kogu EL-is. EL ja selle liikmesriigid peavad märkimisväärselt tugevdama oma kaitsevõimet, eriti Venemaa ohu vastu.

Haritud ja ettevõtlikud inimesed mujalt maailmast on EL-i riikides teretulnud. Sisseränne peab toimuma piiritletult ja seaduslikke kanaleid pidi.

ME TAHAME, ET:

- EL tugevdaks piirivalveameti Frontex personali, varustuse kui ka volituste osas, et tagada ühise välispiiri turvalisus;
- EL ja liikmesriigid viiksid varjupaigapoliitikas ellu reformide paketti, mis välistaks varjupaigasüsteemi kuritarvitamise üldise rändekanalina ja tagaks, et abi suunatakse neile, kes seda tegelikult vajavad. Seaduslikku raamistikku tuleb uuendada nii, et tagada piisavad vahendid ka hübriidrännakute vastu võitlemiseks;
- edendataks koostööd rahvusvahelise kaitse korraldamisel väljaspool EL-i;
- olemas oleksid selged kanalid ja protsessid erinevatel põhjustel sisserändajate eri kategooriate jaoks; EL-is edendataks tööjõu vaba liikumist ja hõlbustataks kvalifitseeritud spetsialistide värbamist väljastpoolt EL-i;
- EL arendaks ühise kaitsevarustuse turgu, suurendaks märkimisväärselt Euroopa relva- ja laskemoonatootmist ning suunaks teadus- ja arendustegevuse ja innovatsiooni rahastamise kaitsetehnoloogia arendamisse;

- Euroopa rahastamisvahendeid kasutatakse kooskõlas Koonderakonna poolt juba tehtud algatustega kaitsevarustuse tootmise ulatuslikumaks ja tõhusamaks rahastamiseks;
- kõrvaldatakse takistused Ukraina sõjalise ja majandusliku toetamise teel ja toetust suurendatakse, et Ukraina saaks edukalt vastu astuda Venemaa sissetungile. Ukraina on osa Euroopast ja tingimuste täitmise korral ootab neid ees selge tee EL-i ja NATO liikmesuseni;
- loodaks kaitsetööstuse volinik ja kaitsenõukogu EL-i ühise julgeolekupoliitika ja Euroopa kaitsevarustuse tootmise tugevdamiseks;
- EL investeeriks kriitilistesse tarneteedesse, näiteks luues Põhja-Soome ja Atlandi ookeani vahelise raudteeühenduse.

EL-i kaalu maailmapoliitikas tuleb suurendada

EL peab olema aktiivne osaleja, nagu seda on USA, Hiina ja India. Oma mõju tugevdamiseks peab liit muu hulgas suurendama kvalifitseeritud häälteenamuse kasutamist vähemalt nendes välis- ja julgeolekupoliitika valdkondades, kus üleminek kvalifitseeritud häälteenamusele ei nõua aluslepingute muutmist.

KOONDERAKOND TÖÖTAB AKTIIVSELT SELLE NIMEL, ET:

- EL liiguks välis- ja julgeolekupoliitikas üha enam kvalifitseeritud häälteenamuse suunas;
- demokraatlikud riigid tugevdaksid koostööd ülemaailmses võidujooksus autoritaarse ida vastu. EL peab selles mängima suuremat rolli;
- liit võtaks rangema seisukoha kohtute sõltumatuse ja ajakirjandusvabaduse rikkumise suhtes liikmesriikides.

2. Majanduslik valik

Majanduslik võimekus on julgeoleku ja heaolu nurgakivi

Tugeva majandusega EL saab luua strateegilisi partnerlussuhteid läbi seadusandluse, kaubanduse ja arengupoliitika. Koonderakond soovib laiendada EL-i kaubandusleppeid, mis annavad Soome ettevõtetele konkurentsieelise eksporditurgudel. EL-i ühisturul pakuvad kauplused suurt valikut ja konkurents väljendub madalates hindades. Samuti on siseturul suur hulk kvalifitseeritud töötajaid. Vabakaubandus loob soomlastele majanduskasvu ja töökohti. Vaba liikumine on oluline ka õppimisvõimaluste ja näiteks turismi seisukohalt.

KOONDERAKONNA EESMÄRGID:

- Siseturgu tuleb veelgi täiustada, et maksimeerida selle eeliseid tarbijate ja ettevõtete jaoks.
- EL väldib tarbetult üksikasjalikku reguleerimist ja vähendab liigset regulatiivset koormust.
- Parandatakse EL-i õigusaktide mõju hindamist, et ettevõtete ja omavalitsuste regulatiivne koormus ei muutuks ülemääraseks.
- EL investeerib suuri summasid transpordiühenduste parandamisse, et edendada majanduskasvu ning inimeste ja kaupade vaba liikumist.

Võimalustest haaramine oskuste ja uute tehnoloogiatega abil

Euroopa peab osalema järgmises tööstusrevolutsioonis, mis põhineb digiteerimisel ja uutel

tehnoloogiatel. Automatiseerimine ja robotiseerimine võimaldavad tõsta Soome ja Euroopa tööviljakust ja parandavad eeldusi tulla toime ülemaailmses konkurentsivõimelise ettevõtluskeskkonna.

MEIE TEEMAD:

- Euroopa muutmine tehnoloogiapõhiste ettevõtete loomise ja kasvu atraktiivseks keskkonnaks.
- Digitaalse ühisturu edendamine.
- Teadus- ja arendustegevuse rahastuse suunamine uutele tehnoloogiatele.

Kahjulike sõltuvuste vähendamine, ilma et see ohustaks vabakaubandust

EL peab edendama avatud ja õiglast kaubanduspoliitikat. Viimaste aastate kriisid ja häired ülemaailmsetes tarneahelates näitasid, kui oluline on tarnekindlus. Kriitiliste toorainete, tarnete, ohutu ja puhta toidu ning odava ja puhta energia kättesaadavus ja tähtsus on jõudnud ühiskondlikku arutellu. EL sõltub peaaegu täielikult paljude kriitiliste toorainete ja komponentide impordist autoritaarsetest riikidest, eriti Hiinast. Ameerika Ühendriigid on EL-i peamine kaubanduspartner. Üheskoos moodustame maailma suurima majanduspiirkonna.

JÄTKAME TÖÖD SELLES SUUNAS:

- Euroopa vähendab oma haavatavust, eriti kriitiliste toorainete ja kaupade osas, järgides samal ajal võimalikult palju vabakaubanduse põhimõtteid.
- Euroopa varustuskindlus ja suurem sõltumatus saavutatakse nii sisetootmise kui ka alternatiivsete tarneteede loomise kaudu.

Jah isiklikule vastutusele, ei majanduslikule amoraalsusele

Koonderakond usub, et iga liikmesriik peab eelkõige võtma vastutuse oma majanduse eest. Euroopa peab ebaefektiivsetest stiimulitest ja tulude ümberjaotamisest loobuma ja minema üle stabiilsele ja kriisikindlale kasvupoliitikale, mis põhineks majandus- ja rahaliidul. Ainult majanduslikult jätkusuutlik Euroopa saab olla ülemaailmses konkurentsivõimelises edukas ja pakkuda oma kodanikele suuremat heaolu. Liiga suur võlakoores, turudistsipliini puudumine ning liikmesriikide ja pankade vaheline vastastikune sõltuvus on peamised probleemid, mis tuleb majandus- ja rahaliidus lahendada.

KOONDERAKOND TEEB ETTEPANEKU JÄRGMISEKS:

- "No bailout"-põhimõtte usaldusväärsus tuleb taastada. Koonderakond ei poolda tulude ümberjaotamisel põhinevat liitu ega suuremat majanduslikku solidaarsust.
- Turudistsipliin tuleb taastada ja teha võimalikuks riigivõla saneerimine.
- Piirkondadele antava abi puhul tuleb senisest rohkem arvestada sõja mõjusid. Sõja tõttu enim kannatanud piirkondi tuleb toetada rohkem, nt Ida-Soomet.

3. Väärtuste valik Au sisse jätkusuutlik euroopalik eluviis

Koonderakond soovib ehitada Euroopa heaolu üles kooskõlas säästva arengu põhimõtetega. See tähendab ökoloogilist, sotsiaalset ja majanduslikku jätkusuutlikkust. Puhta energia kasutamine ja

investeeringud aitavad energiamahukaid töötlevaid tööstusharusid tagasi Euroopasse ja Soome meelitada.

Jah kasumlikule põllumajandusele ja säästvale metsakasutusele

Koonderakond toetab ühise põllumajanduspoliitika reformi kooskõlas majanduslikult elujõulise põllumajanduse ja loodusvarade säästva kasutamise põhimõtetega. Koonderakond usub Soome metsaomanike võimekuse ja valmisolekuse oma metsade eest hästi hoolitseda.

MEIE NÄGEMUS:

- Kaitseme EL-i metsapoliitikas riiklikku otsustus- ja kaalutusõigust ning austame eraomandit.
- Põllumajanduse tugisüsteemi tuleb arendada suunas, mis paneb suuremat rõhku tootmise tõhususele, keskkonnasäästlikkusele ja konkurentsivõime parandamisele.

Euroopa muutmine puhta energia suurvõimuks

Energiapööre on Euroopa jaoks võimalus. Puhta energia abil saame mitte ainult tõsta inimeste elatustaset, vaid ka vähendada heitmeid. Edasine tee on investeerida teadmistesse, teadusuuringutesse, innovatsiooni ja seega ka puhastesse energialahendustesse.

KOONDERAKOND SOOVIB MUU HULGAS ARENDADA JÄRGMISI TEEMASID:

- EL investeerib headesse elektriühendustesse ja energia siseturu probleemide lahendamisse.
- Tuumaenergia klassifitseeritakse EL-is säästva rahanduse klassifitseerimissüsteemi alusel alaliselt puhtaks energiaallikaks.
- Vene fossiilenergia kasutamisest loobutakse kogu EL-is võimalikult kiirelt.

Loodusliku mitmekesisuse kadu ja kliimamuutus on ühine vaenlane

Looduslikku mitmekesisust tuleb kaitsta ja selle hävimise vastu tuleb võidelda. Loodusliku mitmekesisuse vähenemise vastu võitlemiseks tuleks kasutada turge, mitmekesisust kaitsevad kõige paremini stiimulid, mitte tsentraalne seadusandlus.

SEISAME NENDE EESMÄRKIDE EEST:

- EL maksimeerib tooraine kasutamise tõhusust ringmajanduse kaudu.
- EL-is vähendatakse tööstustoodangu heitkoguseid, tagades samas, et saastavamad ettevõtted väljaspoolt EL-i ei saaks ebaõiglast konkurentsieelist.
- Heitkoguste vähendamiseks tuleb teha võimalikuks tõhusamate meetodite kasutamine ja piisav riiklik manööverdamisruum, mitte aga reguleerida ülemäära.